Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E SHËNDETËSISË DHE MBROJTJES SOCIALE

United Nations ALBANIA

UNFPA

TË RINJTË

Bashkia e Lezhës

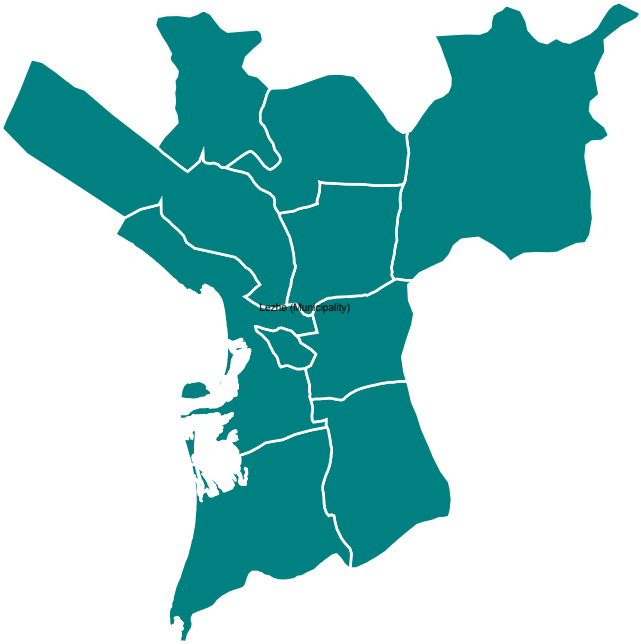

Dhjetor 2018

Leave No One Behind

dfr Observatori për të drejtat e familjeve dhe të rinjve

Autor:

Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve

© Aplikimet për leje për të shumëfishuar ose përkthyer pjesë nga ky publikim duhet të dërgohen në:

Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve (Observatori)
Rr. "Blv. Bajram Curri" Nd. 136, H. 14, Ap. 1
Njësia Administrative Nr 5, 1019, Tiranë, Shqipëri
Tel: 00355 42 258 987
Email: info@observator.org.al
Webmail: www.observator.org.al

Ky Publikim është realizuar nga UNFPA me ekspertizën e Observatorit për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve, në kuadër të projektit "Leave No One Behind" ("Askush të mos Mbetet Pas"), një Program i përbashkët i OKB-së i financuar nga Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) dhe zbatuar nga katër agjensi të OKB: UNDP, UNFPA, UNICEF, dhe UN WOMEN në partneritet me Qeverinë Shqiptare. Ky projekt synon fuqizimin e personave vulnerabël në Shqipëri që të kenë akses të barabartë në shërbimet dhe mundësitë publike, të kenë një zë në vendimmarrjen publike, që ndikon në jetën e tyre dhe t'i kërkojnë llogari zyrtarëve publikë, duke i mbajtur përgjegjës për dështimet apo arritjet.

Përmbajtja e këtij Publikimi është përgjegjësi e Observatorit për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve, në emër të rrjetit të organizatave "Zëri i të rinjve". Opinionet e shprehura këtu janë të autorit dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht opinionet e UNFPA-së, UN Albania apo SDC.

Në periudhën ***Tetor- Nëntor*** 2018 janë anketuar 100 të rinj nga Bashkia e Lezhës me qëllim matjen e njohurive të tyre mbi:

a. Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (Sustainable Development Goals - SDGs)
b. Shëndetin Seksual dhe Riprodhues
c. Programet dhe shërbimet e Bashkisë për të rinjtë

PROFILI I TË RINJVE TË ANKETUAR

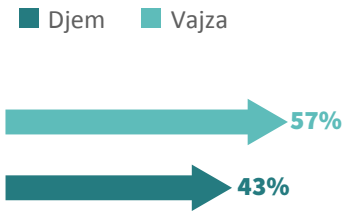

57 %
e te rinjve të anketuar janë vajza

- Grupmosha: **14 - 29 vjeç**
- Vendodhja: **40% nga zonat urbane**
  - Lezhë
- **60 % nga zonat rurale**
  - Balldre
  - Blinisht
  - Dajc
  - Fshat

FAKTE MBI TË RINJTË E LEZHËS

NJOHURITË MBI OBJEKTIVAT E ZHVILLIMIT TË QËNDRUESHËM (SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS - SGDS)

Afërsisht 1 në 14
të rinj kanë dëgjuar se çfarë janë SDGs

Ndërmjet të rinjve që kanë njohuri mbi SDGs rezulton se:

a. Interneti (100%) është **burimi i vetëm i informacionit** për të rinjtë në zonat urbane për pasurimin e njohurive të tyre mbi këtë çështje.
b. Gjithashtu Interneti (80%) është **burim i rëndësishëm informacioni** për të rinjtë në zonat rurale.

Shkolla gjithashtu është listuar si burim për marrjen e informacionit mbi SDGs nga të rinjtë e zonave rurale në 20% të të rasteve.

Ndërsa *institucionet lokale* apo *Televizioni* në asnjë rast nuk janë cituar si burim informacioni mbi SDGs nga të rinjtë e anketuar në zonat urbane dhe rurale.

Burimet e informacionit për SDGs

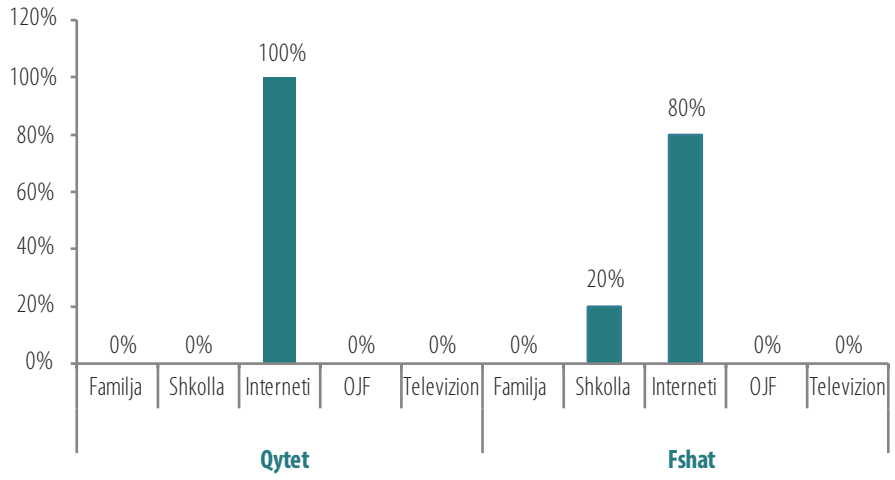

ANGAZHIMI I TË RINJVE NË ARRITJEN E SDGs

Të rinjtë janë pyetur në lidhje me angazhimin personal dhe përfshirjen në aktivitete të ndryshme mbi SDGs.

Një pjesë shumë e ulët e të rinjve të anketuar ***(6% e grupmoshës 14-18 vjeç)*** janë shprehur se janë përfshirë personalisht për arritjen e SDGs. Shumica e të rinjve të grupmoshave të ndryshme *(76% e rasteve)* janë shprehur se ***nuk janë përfshirë personalisht në arritjen e SDGs.***

Një pjesë e konsiderueshme e të rinjve (18% e grupmoshës 14-18 vjeç) shprehen se dëshirojnë të përfshihen, por nuk kanë informacionin e nevojshëm se si mund të ndodhë kjo gjë.

Përqindja e të rinjve të përfshirë personalisht në arritjen e SDGs

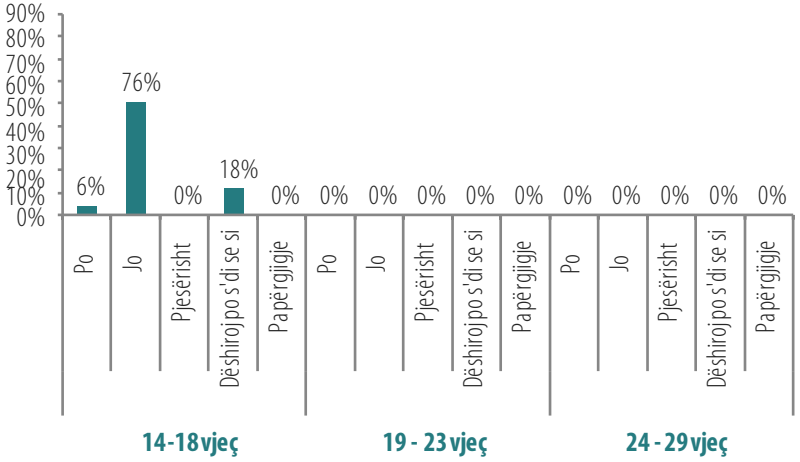

Të rinjtë janë pyetur edhe mbi rolin që ata mendojnë se mund të kenë për arritjen e SDGs.

Roli i të rinjve në arritjen e SDGs ***(sipas të rinjve të anketuar)***

- Pjesëmarrja dhe përfshirja në çështje që janë me interes të lartë për ta.
- Aktivitete informuese dhe ndërgjegjësuese për çështjet e të rinjve, në përgjithësi.
- Të rinjtë të mund të kenë ndikim tek bashkëmoshatarët e tyre mbi këto tematika.

FAKTE MBI TË RINJTË E LEZHËS

B. NJOHURITË MBI SHËNDETIN SEKSUAL DHE RIPRODHUES

Të rinjtë janë pyetur edhe mbi njohuritë e tyre në lidhje me shëndetin seksual dhe riprodhues.
Pjesa më e madhe e të rinjve të anketuar kanë marrë informacion mbi shëndetin seksual dhe riprodhues. Anketimi tregoi se **vetëm 4%** e të rinjve nuk kanë marrë ndonjëherë informacion mbi shëndetin seksual dhe riprodhues.
100% e të rinjve të anketuar në zonat urbane janë shprehur se kanë marrë informacion mbi shëndetin seksual dhe riprodhues (si vajzat, ashtu edhe djemtë). Vetëm 2 vajza dhe 2 djem nga zonat rurale (4% e të rinjve të anketuar) kanë pohuar se nuk kanë marrë ndonjëherë informacion mbi shëndetin seksual dhe riprodhues.

Përqindja e të rinjve të anketuar që kanë marrë informacion mbi shëndetin seksual dhe riprodhues

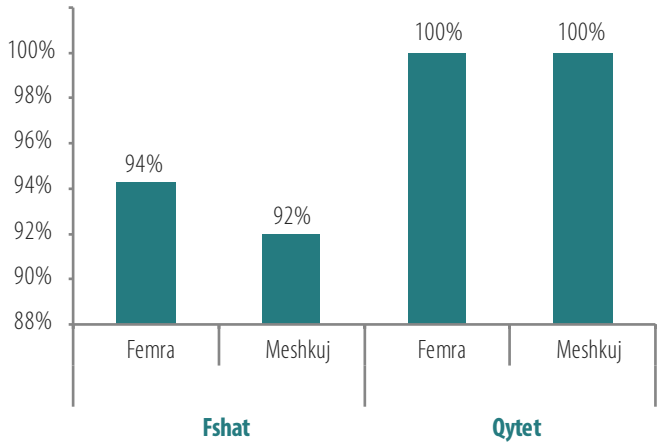

Ndërmjet të rinjve që kanë njohuri mbi shëndetin seksual dhe riprodhues, **shkolla, interneti dhe fletëpalosjet janë burimi më i shpeshtë i informacionit të përdorur** për pasurimin e njohurive të të rinjve mbi këtë çështje.

Ndërsa **shkolla, trajnimet dhe fletëpalosjet konsiderohen mjetet ideale për marrjen e informacionit** për shëndetin seksual dhe riprodhues nga ana e të rinjve

BURIMET E INFORMACIONIT

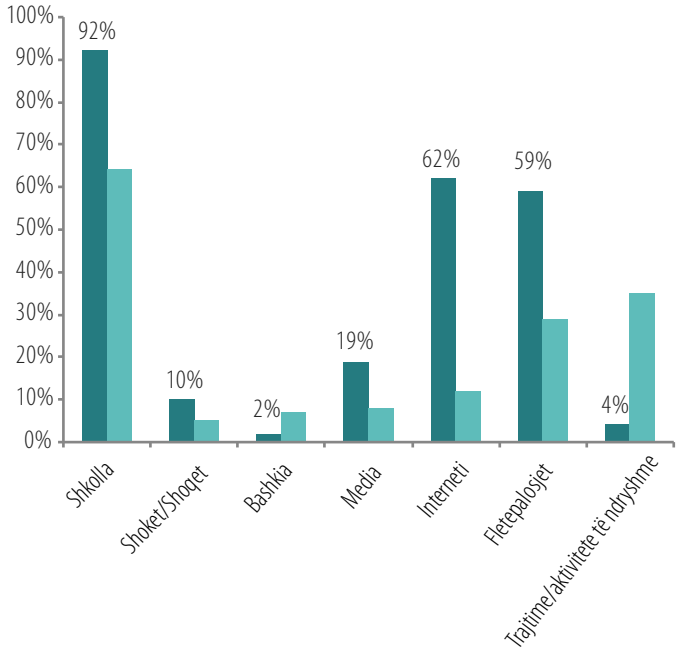

- Përqindja e të rinjve të cilët renditin si mjetet më të përdorura për të marrë informacion rreth çështjeve të shëndetit seksual dhe riprodhues.
- Përqindja e të rinjve të cilët renditin si mjete ideale për të marrëinformacion rreth çështjeve të shëndetit seksual dhe riprodhues.

Përqindja e të rinjve që iu është folur në shkollë për:

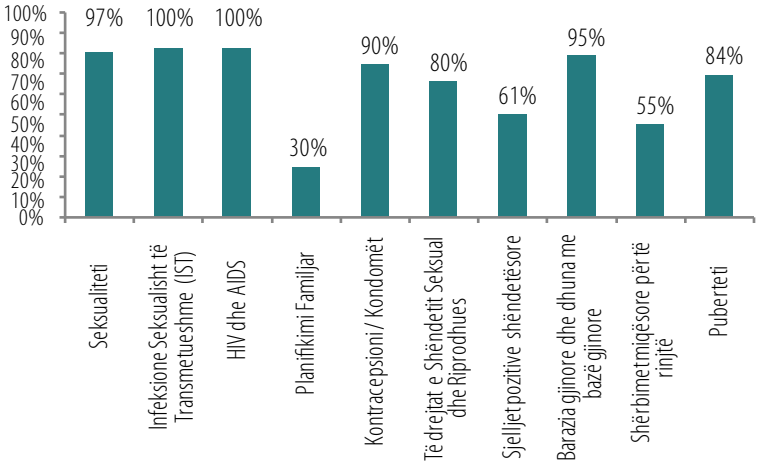

Shumica e të rinjve (41%) shprehen se informacioni i marrë në shkollë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues është ***pjesërisht i mjaftueshëm.***

Interesante është rezultati mbi 11% e të rinjve në zonat urbane që shprehen se informacioni i marrë në shkollë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues është i mjaftueshëm, përkundrejt 38% e të rinjve në zonat rurale.

Rezulton se ndërmjet të anketuarve që janë përgjigjur se informacioni i marrë në shkollë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues nuk është i mjaftueshëm, janë 6% e të rinjve të anktuar, që jetojnë në zonat rurale.

A është i mjaftueshëm informacioni i marrë në shkollë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues?

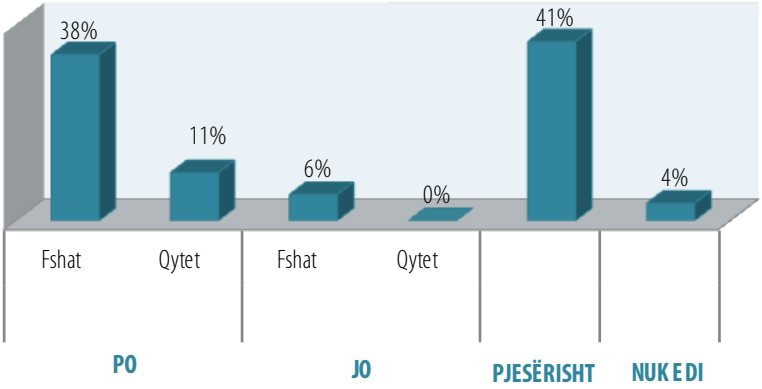

Nga anketimi i të rinjve në Lezhë rezultoi se një pjesë prej tyre *(38% në zonat rurale dhe 3% në zonat urbane)* **nuk flasin me prindërit** e tyre mbi çështjet e shëndetit seksual dhe riprodhues.

Pjesa më e madhe e të rinjve të anketuar (38% në zonat rurale dhe 80% në zonat urbane) shprehen se flasin me prindërit për çështjet e shëndetit seksual dhe riprodhues. Ndërsa për ta është më e lehtë që të komunikojnë me shokët/shoqet (43% në zonat urbane dhe 32% në zonat rurale) ose vetëm me mamin (50% në zonat urbane dhe 30% në zonat rurale).

Në radhët e të rinjve që flasin mbi këtë tematikë rezulton se asnjë prej të rinjve në zonat urbane dhe rurale nuk komunikon për këtë me babain, apo me mësuesit/ et.

Interesante është rezultati i *3% i të rinjve në zonat urbane dhe 2% i të rinjve në zonat rurale* që shprehen se **prindërit nuk i lejojnë** të komunikojnë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues në familjet e tyre. Kjo gjë është komunikuar nga vajzat e anketuara dhe sjell në vëmendje nevojën për ta adresuar këtë tematikë me prindërit.

A FLISNI PËR SHËNDETIN RIPRODHUES DHE SEKSUAL ME PRINDËRIT TUAJ?

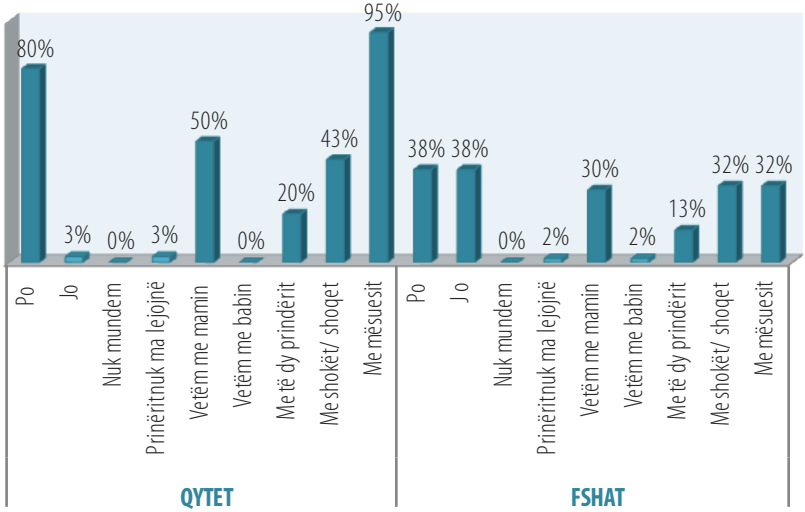

FAKTE MBI TË RINJTË E LEZHËS

C. NJOHURITË MBI PROGRAMET DHE SHËRBIMET E BASHKISË PËR TË RINJTË

Nga anketimi i kryer rezulton se pjesa më e madhe e të rinjve të anketuar në zonat rurale nuk kanë njohuri mbi programet dhe shërbimet që Bashkia ofron për të rinjtë. Vetëm 1 në 4 prej të rinjve të anketuar janë në dijeni të programeve/prioriteteve të Bashkisë në lidhje me të rinjtë. Nga anketimi rezulton se vajzat nga zonat urbane janë më në dijeni për programet dhe prioritetet e Bashkisë për të rinjtë (59% e vajzave të anketuara). Ndërsa më pak të informuar mbi programet që ofron Bashkia për të rinjtë janë vajzat në zonat rurale (29% e vajzave që janë anketuar janë shprehur se kanë dijeni për këto programe).

Përqindja e të rinjve të cilët kanë dijeni për programet/ prioritetet e Bashkisë në lidhje me të rinjtë, sipas gjinisë dhe zonave

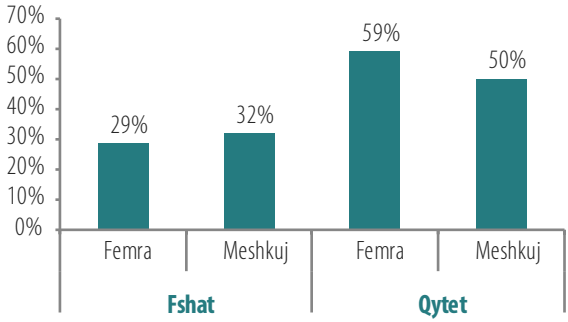

Shumica e të rinjve (83% në zonat urbane dhe 48% në zonat rurale) shprehen se nuk kanë marrë pjesë ndonjëherë në takime që Bashkia ka zhvilluar me të rinjtë për përcaktimin e prioriteteve të zhvillimit të zonës, si dhe nuk janë në dijeni të këtyre takimeve.

Përqindja e të rinjve që kanë marrë pjesë në takime që Bashkia ka zhvilluar me të rinjtë për përcaktimin e prioriteteve të zhvillimit të zonës

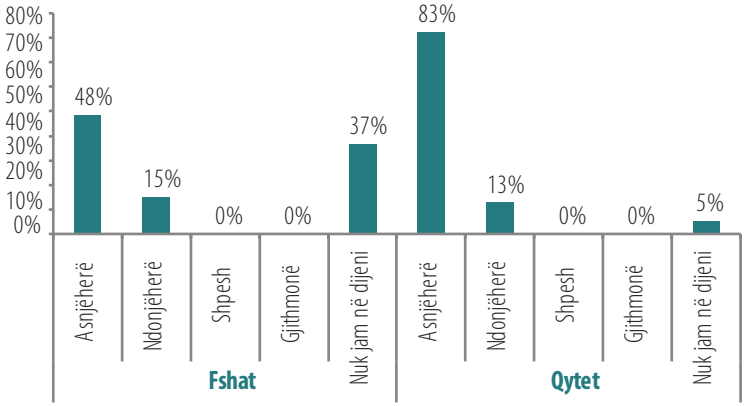

Nga të rinjtë që janë informuar mbi programet e Bashkisë rezulton se mjetet më të përdorur për marrjen e informacionit nga Bashkia janë:

a. Portali online (95%) - për të rinjtë në zonat urbane

b. Njoftimet publike (48%) – për të rinjtë në zonat rurale

Njoftimet publike dhe ***faqja zyrtare e Bashkisë*** mbeten gjithashtu mjete informuese të përdorura nga të rinjtë. Ndërkohë broshurat dhe trajnimet nuk rezultojnë të jenë mjete të përdorura nga të rinjtë në zonat urbane dhe rurale për marrjen e informacioneve mbi programet e Bashkisë.

Përqindja e të rinjve të cilët kanë përdorur format e mëposhtme për marrjen e informacionit nga Bashkia

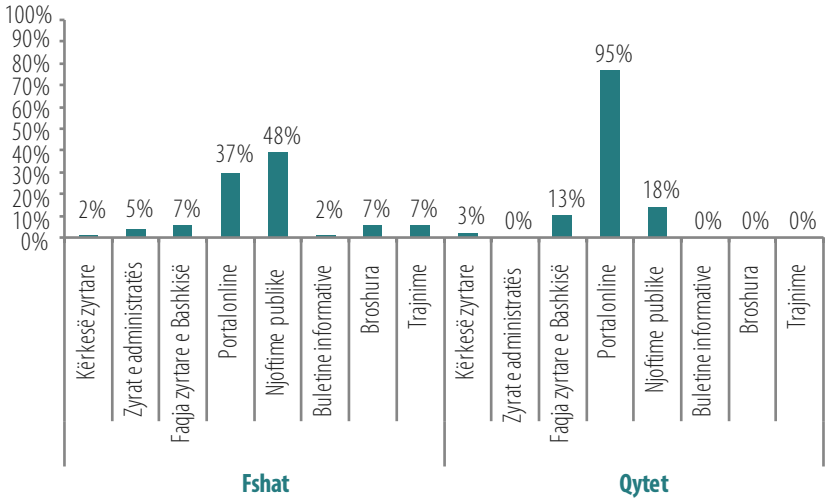

Aktivitetet informuese, ndërgjegjësuese, argëtuese dhe sportive, kurset profesionale dhe mundësitë për arsimim janë programet më të preferuara që të rinjtë do të donin të përfitonin nga Bashkia e Lezhës.

Përqindja e të rinjve që do të donin që Bashkia të ofronte shërbimet e mëposhtme për të rinjtë

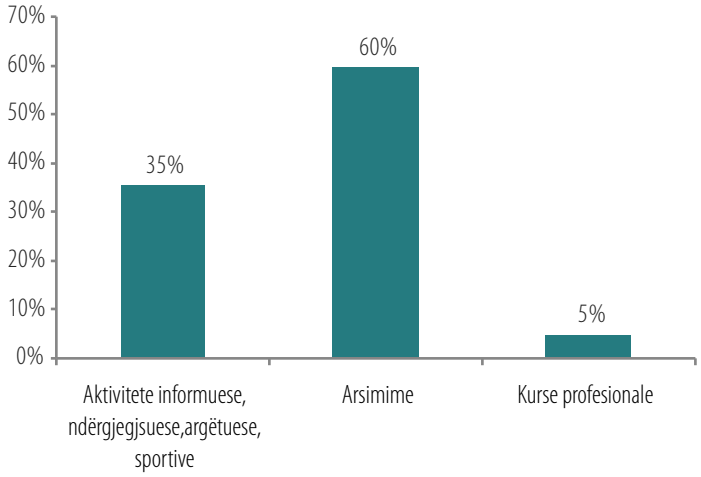

Një pjesë shumë e ulët e të rinjve (4 %) vlerësojnë shumë mirë ofrimin e shërbimeve nga Bashkia sipas nevojave të të rinjve, ndërsa 2% e të rinjve vlerësojnë maksimalisht ngritjen dhe funksionimin e zyrave me një ndalesë në Bashki.

Përqindja e të rinjve të cilët vlerësojnë me pikët më poshtë shërbimet që janë ofruar nga Bashkia për të rinjtë (1- vlera më e vogël, 5- vlera më e madhe)

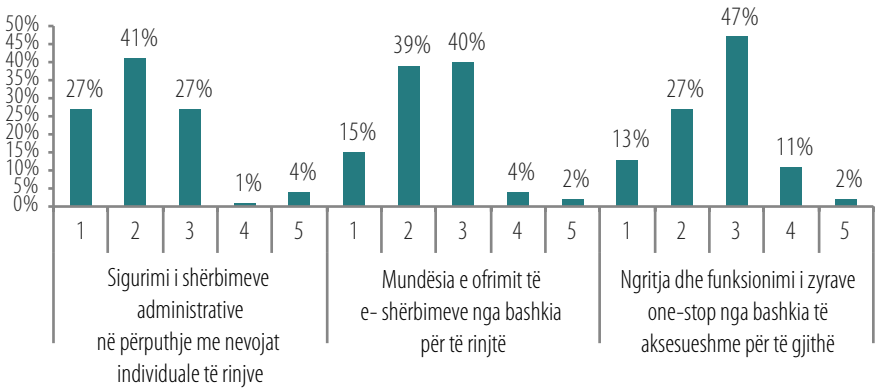

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E SHËNDETËSISË DHE MBROJTJES SOCIALE

United Nations ALBANIA

UNFPA

TË RINJTË

Bashkia e Lezhës

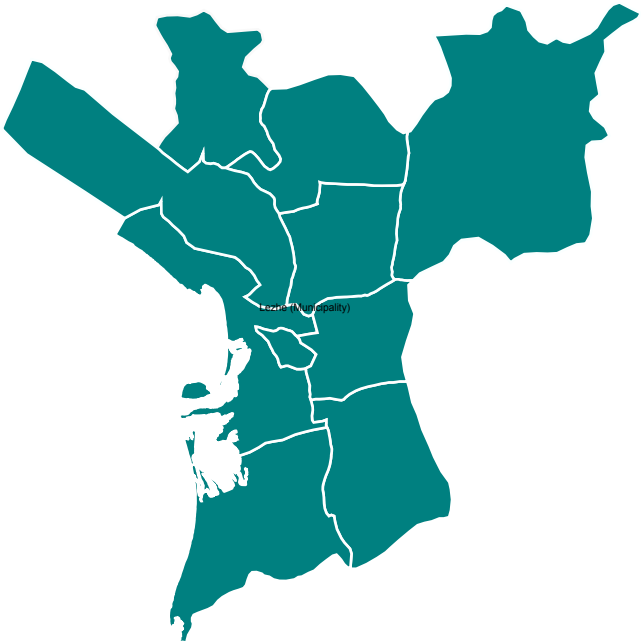

Dhjetor 2018

Leave No One Behind

dfr Observatori për të drejtat e rinjëve dhe të rinjve